

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет *природни науки* за I одделение на деветгодишното основното образование за учебната 2020/21 година.

СКРАТЕНА НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПРИРОДНИ НАУКИ

Септември 2020
година

I Одделение

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет *природни науки* се базира на целите/очекуваните резултати предвидени со наставната програма за наставиот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 159 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, 2 часа неделно, односно вкупно 64 часа.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите/очекуваните резултати, определените поими, методи и активности утврдени во редовната наставна програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет *природни науки* во прво одделение се реализира во учебната 2020/2021 година.

2. Преглед на теми и наставни единици

ТЕМА 1 : Ние (10 часа)
<p>Наставни единици:</p> <ol style="list-style-type: none">1. По што сме слични?2. По што сме различни ?3. Кој е највисок?4. Именување на делови на телото5. Сетила6. Можам да допрам7. Можам да гледам8. Можам да слушам9. Можам да вкусам10. Можам да мирисам

ТЕМА 2 : Од што е направено (9 часа)

Наставни единици:

1. Барање материјали во училницата
2. Барање материјали надвор од училницата
3. Истражување на материјали
4. Карактеристики на материјалите
5. Тестирање на материјалите
6. Откривање и именување на материјали
7. Мешање на течности
8. Игра со балони
9. Сортирање на предмети

ТЕМА 3 : Живеење и растење (10 часа)

Наставни единици:

1. Живи суштества
2. Разлики меѓу растенијата и животните
3. Дали е живо или не?
4. Никогаш не било живо
5. Локални животни
6. Локални растенија
7. Здрава исхрана
8. Чиста вода за пиење
9. Родители и потомство
10. Како растеме

ТЕМА 4 : Туркања и влечења – сили (11 часа)

Наставни единици:

1. Какви видови на движења може да направат живите суштества?
2. Како животните се движат и како ние може да направиме предметите да се движат
3. Што се сили?
4. Туркања и влечења
5. Сила на воздухот
6. Возила кои се движат
7. Магнетни сили
8. Истражување на магнетно привлекување
9. Брзо, бавно и запирање!
10. Испитување на површината на патот
11. Движење во различни насоки

ТЕМА 5 : Произведување на звуци (13 часа)

Наставни единици:

1. Извори на звук
2. Идентификување извори на различни звуци
3. На прошетка со звуците
4. Музички звуци
5. Создавање музички звуци
6. Согледувања што може со звукот да направи
7. Звукот и далечината
8. Дали може различни звучни извори да се слушнат на различни растојанија?
9. Планирање на истражувањето за звук
10. Спроведување на истражувањето за звук
11. Како слушаме?

12. Звуци кои се слушаат
13. Правење телефон од жица и конзерва

ТЕМА 6 : Одгледување растенија (11 часа)

Наставни единици:

1. Растенијата се живи суштества
2. Именување на делови на растенијата
3. Експеримент со лист
4. Зошто служат стеблата?
5. Одгледување на семиња
6. Одгледување повисоки растенија
7. Одгледување на сончоглед
8. Одгледување грав, овошје или билки (лековити, зачински и сл).
9. Колку вода им е потребно на растенијата ?
10. Без светлина- нема живот
11. Од семе до растение

3. Дидактички препораки

Појдовна основа за реализација на скратената наставна програма по наставниот предмет *природни науки* е редовната наставна програма.

Наставната програма за *природни науки* за основно образование е застапена во четири содржински области: научно истражување, *биологија*, *хемија* и *физика*. Научното истражување опфаќа разгледување на идеи, процена на докази, планирање на истражувачка работа и

евидентирање и анализа на податоци. Научното истражување ги зајакнува *биологијата*, *хемијата* и *физиката*, кои пак се фокусирани на развивање самоверба и интерес за стекнување научно знаење како и градење на свеста за околината.

Наставната програма содржи збир на развојни наставни цели од областа на природните науки. Во нив детално се опишува што ученикот треба да знае или што би требало да може да направи во прво одделение. Наставните цели обезбедуваат структура за поучување и учење и препорака кои способности и знаења на ученикот можат да се проверат.

Во скратената наставна програма одредени наставни единици се изоставени, но се задржува можноста за усвојување на потребните знаења и вештини од секоја наставна тема. Обично тоа е направено кога се планирани два часа за една наставна единица (пр. од првата тема *Ние* има два часа со наслов на наставна единица „Именување на делови на телото“). Наставникот може да направи избор на активности кои ќе ги реализира на еден час.

Во скратената наставна програма изоставени се наставни единици чии цели се покриваат со други планирани наставни единици. На пример од темата: „Туркање и влечење“, наставната единица „Како може да направиме некои од нашите играчки да се движат“ е изоставена бидејќи има и друга со наслов: „Како животните се движат и како ние може да направиме предметите да се движат“.

Најбитно е при реализацијата на активностите на часовите да се планираат истражувачките активности кои ќе им овозможат на учениците самостојно да доаѓаат до знаењата и да го развиваат истражувачкиот дух кон природата средина.

Наставниот час се планира да трае 30 минути. При планирањето на наставниот час потребно е наставникот да го скрати воведниот дел од часот и преку соодветни активности и ресурси да ги воведат и мотивираат учениците за реализација на часот и постигнување на целите на учењето.

Ефикасната реализација на наставните единици во оваа наставна програма, особено реализацијата на истражувачките активности бара посебна подготовка од наставникот. Примената на интегрираниот природ во планирањето овозможува флексибилност во организацијата на наставата. Тоа значи дека при планирањето на дневната тема / часовите по природни науки максимално се користат можностите за интегрирано поврзување со другите наставни предмети и можност за продолжување на активност на часот по природни науки, ако е потребно.

Реализацијата на програмските цели и постигнувањето на очекуваните резултати во рамките на еден наставен час со времетраење од 30 минути е олеснето со намалениот број на учениците со физичко присуство во училницата (15-20 ученици), со што значително се добива во време при дијагностицирањето на предзнаењата на учениците, како и при проверка на постигањата на учениците за време на часот.

Согласно со природата на наставната програма по природни науки во прво одделение, проверувањето и описното оценување треба да се реализираат усно, практично преку презентации и соодветни вежби и активности.

При реализација на наставните часови по наставниот предмет природни науки со физичко присуство на учениците во училница задолжително се почитуваат протоколите за физичка дистанца и лична заштита.

4. Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставик согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма

Скратената наставна програма по наставниот предмет *природни науки* за прво одделение на деветгодишното основното образование ја утврди

Арх. Бр.12-8424/226

16.09.2020

Министер за образование и наука

Мила Царовска